

Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ratibořské Hory, okres Tábor

391 42 Ratibořské Hory 34

Identifikátor školy: 600 064 859

Termín konání inspekce: 15. – 16. listopad 2004

Čj.:	07- 1545 /04-4030
Signatura:	og7zy102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ratibořské Hory, okres Tábor, je plně organizovaná škola. V tomto školním roce má 7 tříd s 90 žáky. Spojené jsou 1. a 3. ročník, ve 4. ročníku nejsou žádní žáci. Spádovou oblast tvoří Ratibořské Hory a 8 okolních obcí. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola. Součástí školy je jednotřídní mateřská škola. V ní je zapsáno 22 dětí ve věku od tří do sedmi let. Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy probíhá podle vlastního školního vzdělávacího programu *S tebou nás baví svět*.

Zřizovatelem školy je Obec Ratibořské Hory. Od 1. 7. 2001 škola hospodaří jako příspěvková organizace.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální podmínky vzdělávání v základní a v mateřské škole

Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní a v mateřské škole

Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole, na 1. stupni základní školy v předmětech matematika, český jazyk a prvouka, na 2. stupni v matematice a v přírodovědných předmětech

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický sbor v základní škole je vcelku stabilizovaný, všichni pedagogičtí pracovníci mají vysokoškolské pedagogické vzdělání. Přidělení úvazků vychází z možností malé školy. Některé předměty jsou vyučovány zcela (chemie, dějepis, zeměpis) nebo částečně (matematika na 2. stupni) učiteli, kteří mají aprobaci pro příbuzné předměty. Funkci výchovného poradce vykonává zkušená učitelka, bez kvalifikačního studia pro výchovné poradenství.

Výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole vykonávají dvě pedagogické pracovnice. Odborně i pedagogicky způsobilá vedoucí učitelka má dlouholetou praxi v předškolním zařízení. Druhá učitelka, která pracuje pouze na částečný pracovní úvazek splňuje pouze požadavek pedagogické způsobilosti. Rozložení jejich přímé výchovné práce je z hlediska provozu mateřské školy efektivní, zohledňuje jak náročnost vzhledem k věkovému uskupení dětí, tak i bezpečnost dětí. Provoz mateřské školy je efektivně zajištěn ve spojení s provozem školní družiny.

Kompetence jednotlivých pracovníků jsou určeny v pracovních náplních. Delegování pravomocí je funkční. Za chod mateřské školy a plnění výchovně-vzdělávacího programu odpovídá vedoucí učitelka mateřské školy, která je přímo odpovědná ředitelce. Vzhledem k velikosti školy nejsou zřízeny metodické orgány, vyučující jsou však v úzkém kontaktu, dobře znají všechny žáky školy. Společně projednávají tematické plány a výběr nových učebních pomůcek.

Dalšího vzdělávání se aktivně účastní většina pedagogů. Kromě jednorázových akcí se jedná i o dlouhodobé kurzy (např. informační technologie, nové přístupy a netradiční metody práce na 1. stupni ZŠ). Pro sebevzdělání mají pedagogové k dispozici odbornou literaturu. Vedoucí učitelka mateřské školy se kromě soustavného vzdělávání podílí také na zpracování mezinárodního vzdělávacího projektu. Získané zkušenosti výborně uplatňuje ve své každodenní práci.

Kontrolní a hospitační činnost provádí převážně ředitelka. Má zpracovaný plán kontrolní činnosti, hospituje u všech pedagogických pracovníků školy. Závěry z kontrolní činnosti projednává s vyučujícími. Je zřejmé, že velmi dobře zná kvalitu jejich práce.

Oblast personálních podmínek má velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola sídlí ve starší budově v centru obce. Prostory školy jsou pěkně upravené. Některé třídy 2. stupně jsou poměrně stísněné, vzhledem k nízkému počtu žáků však vyhovují. Žákovský nábytek je podle finančních možností postupně obměňován nebo renovován, starší nábytek v některých třídách neodpovídá výškou vzrůstu žáků. Jedna odborná učebna slouží pro výuku přírodovědných předmětů.

Škola je vcelku dobře vybavena názornými pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou. Jsou umístěny částečně ve třídách (nástěnné obrazy, přehledy učiva) a v kabinetech. V hodinách žáci používají schválené učebnice.

Mateřská škola je spolu se školní družinou umístěna v patře budovy sousedící se základní školou. V přízemí pak je školní jídelna a keramická dílna. Mateřská škola má k dispozici dvě velké místnosti – třídu a hernu, výdejnu jídla, hygienické zařízení a dětskou šatnu, která je důmyslně zařízena a slouží velmi dobře i ke hrám a různým dětským aktivitám. Místnosti jsou světlé, vybavené starším, nápaditě opraveným a přizpůsobeným nábytkem. K tělovýchovným činnostem je využívána také tělocvična základní školy. Velmi příjemnou atmosféru mateřské školy dotváří vtipně umístěné výtvořky dětí i učitelek, pěkné hračky a celkově čisté a upravené prostředí.

Prostorové uspořádání třídy a herny dobře vyhovuje nejrůznějším skupinovým, kolektivním i individuálním činnostem dětí. Děti zde snadno nalézají místo, které jim zajišťuje pocit soukromí. Ve třídě je dětem volně přístupná knihovnička. Mateřská škola má pro všechny své aktivity dostatek učebních pomůcek, hraček a dalších materiálů. Pedagogická i dětská knihovna jsou velmi dobře zásobeny průběžně doplňovanou literaturou. Nedaleko mateřské školy je školní zahrada, která je v současné době v rekonstrukci.

Škola je otevřená i pro veřejnost. V odpoledních hodinách prostory využívá hudební škola, keramickou dílnu klub maminek i dospělí zájemci. Prostředky na vybavení keramické dílny škola získala od sponzora. Její provoz včetně spotřebního materiálu hradí obec.

Mateřská škola má pro svoji činnost vytvořeny velmi dobré materiálně-technické podmínky, základní škola zatím průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Základní škola pracuje podle schváleného učebního programu Základní škola čj. 16 847/96-22 včetně úprav a doplňků. Předměty s převahou výchovného zaměření jsou na 2. stupni vyučovány ve spojených ročnících. Pro tyto předměty mají učitelé upravené tematické plány tak, aby bylo probráno všechno učivo požadované osnovami. Volitelné předměty na druhém stupni jsou zařazovány podle možností školy, zohledňují vždy zájem žáků. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mají vyučující vypracovány individuální vzdělávací programy. Výuka je doplněna řadou kroužků a aktivit pro volný čas.

Mateřská škola má zpracovaný vlastní školní vzdělávací program s názvem *S tebou nás baví svět*, který je platný pro tříleté období. Školní vzdělávací program vychází z Rámcového

programu pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22. Školní vzdělávací program se svými doplňkovými programy *Opatruj svět jako květ* a *Ve zdravém těle zdravý duch* má stanoveny rámcové a specifické cíle. Na něj navazuje podrobněji rozpracovaný roční plán, který vznikl na základě podrobné analýzy předchozího období.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vychází z reálných možností spádové školy. Začátek vyučování je přizpůsoben dopravní obsluze, mezi 4. a 5. hodinou je pouze pětiminutová přestávka. Vnitřní řád školy obsahuje všechna ustanovení daná vyhláškou, byl vydán v roce 1998. Systém výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů odpovídá podmínkám malé školy, je integrován do vzdělávacího procesu.

Organizace výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání. Zohledňuje individuální potřeby dětí. Podíl spontánních a řízených činností je v průběhu dne vyvážený, děti jsou každý den dostatečnou dobu venku.

Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání se rodiče žáků základní školy dozvídají běžnými způsoby na třídních schůzkách, prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, v nutných případech osobním kontaktem. Rodiče se veškeré informace o dětech a o činnosti mateřské školy dozvídají od učitelek (denně při předávání dětí) a prostřednictvím přehledně uspořádané nástěnky. Mateřská škola každodenně poskytuje logopedickou prevenci, podle zájmu se mohou děti seznamovat s anglickým jazykem, hrou na zobcovou flétnu a účastnit se předplaveckého výcviku.

Povinná dokumentace základní i mateřské školy je řádně vedena. Plnění osnov v základní škole je kontrolováno vedením školy při hospitační činnosti a při jednání pedagogické rady.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech - 1. stupeň

Hospitováno bylo v předmětech matematika, český jazyk, prvouka

Časová dotace sledovaných předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Příprava vyučovacích hodin vycházela z tematických plánů, které odpovídají učebním osnovám v jednotlivých předmětech. Při stanovení vzdělávacích cílů byly vyučujícími zohledněny možnosti individuálně integrovaných žáků se specifickými poruchami učení nebo se smyslovým postižením. Vzdělávací cíle v hospitovaných hodinách odpovídaly složení tříd.

Výuku na 1. stupni zajišťují odborně a pedagogicky způsobilí vyučující.

Třídy jsou prostorné a žáci v nich mají vytvořen dostatek místa pro výuku a většinou i pro relaxaci. Společné prostory i třídy jsou vyzdobené pracemi žáků a poskytují mnoho informací o činnosti školy. Ve všech třídách byly součástí výzdoby didaktické pomůcky a nástěnné přehledy vztahující se k aktuálně probíranému učivu. Učitelky i žáci mají k dispozici dostatek učebnic a společně se podílejí na zajištění dalších materiálů (knih, encyklopedií aj.) používaných při výuce.

Struktura vyučovacích hodin převážně odpovídala probíranému učivu a vzdělávacím cílům. Dostatečný časový prostor je věnován opakování a upevňování učiva. Výuka byla vedena odborně a věcně správně, pro žáky srozumitelně a v logických krocích. Učitelky využívaly jak tradičních frontálních metod výuky, tak i netradiční metodické postupy, které umožňovaly maximální účast žáků na výuce a motivovaly je k práci. Ve většině hodin byla dodržována zásada názornosti. To se dařilo v hodinách českého jazyka a prvouky. Hodiny matematiky byly méně pestré, vyučující v nich vytvářely žákům málo příležitostí pro aktivní zapojení a také méně využívaly názorných pomůcek.

Motivace žáků byla založena na srozumitelných vyučovacích cílech, využitím názorných pomůcek a pozitivním hodnocením. V menší míře se dařilo závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny a práce žáků, chybělo i promyšlenější využití vzájemného hodnocení a sebehodnocení

žáků. Učitelky vedly žáky k samostatnosti, zodpovědnosti, vytvářely ve třídách příznivé klima, ve kterém se žáci chovali přirozeně, dokázali vyjádřit své názory a vznášet dotazy k probíranému učivu. Psychohygienu výuky byla ve většině hodin dodržena. V těchto hodinách byly zařazovány relaxační chvílky, výuka byla organizována nejen v lavicích, ale i mimo ně formou různých soutěží.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika a prvouka jsou na velmi dobré úrovni.

Přírodovědné předměty a matematika na 2. stupni ZŠ

Cíle stanovené ve sledovaných hodinách byly přiměřené schopnostem a možnostem žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, část vyučujících vhodně využívala mezipředmětové vztahy. Většinou byly žákům předávány informace v potřebném obsahu i rozsahu, věcně i odborně správně a v přiměřeném tempu.

Chemii a část hodin matematiky vyučují učitelé s příbuznou aprobací, ostatní hodiny matematiky, fyziku a přírodopis aprobovaní vyučující. Chybějící odborná způsobilost neovlivnila výrazně kvalitu výuky.

Hodiny probíhaly částečně v kmenových třídách, částečně v odborné učebně fyziky a chemie. Materiální vybavení pro tyto předměty je vcelku dobré, v průběhu výuky však byly názorné pomůcky využity poměrně málo.

Stavba sledovaných hodin byla převážně klasicky pojatá (opírajících se o model: opakování – výklad nové látky - shrnutí – zápis do sešitů). Dialogické metody se více uplatňovaly zejména v přírodopisu a částečně v hodinách fyziky. Vyučujícím se zde dařilo kladením problémových otázek zapojit více žáků, vést je k obhájení svého názoru či vysvětlení sledovaného jevu. Naopak v hodinách, kde bylo nové učivo převážně předáváno, žáci byli více pasivními příjemci a vyučujícím se nedařilo udržet pozornost třídy.

Motivace byla spojena s výběrem problémových a zajímavých úloh pro práci žáků, slovním hodnocením, povzbuzením a oceněním jejich aktivity. V některých hodinách učitelé využili pouze slovní uvedení do nové problematiky bez použití názorných ukázek. To bylo však pro většinu žáků náročné. V hodinách, kde byla motivace podceněna, žáci pracovali bez zájmu.

Komunikace vyučujících s žáky byla převážně vstřícná a otevřená. Vyjadřování vyučujících bylo srozumitelné, věcné a logicky správné. Žáky vedli ke správnému užívání odborné terminologie. Prostor pro rozvoj komunikativních dovedností, schopnost diskutovat a obhajovat vlastní názory byl vytvářen pouze v části sledovaných hodin.

Průběžné hodnocení žáků sledovalo povzbuzení jejich zájmu o učení. Otázky, zaměřené na opakování probíraného učiva a ověření nově získaných vědomostí, se zaměřovaly jen částečně na pochopení širších souvislostí a schopnost aplikování v praktickém životě. Vyhodnocení práce žáků bylo jen v některých hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech byly hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání žáků škola zjišťuje vlastními testy a prověrkami. Žáci školy se účastní řady předmětových olympiád a soutěží.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností v mateřské škole

Spontánní a řízené činnosti v mateřské škole

Plánování sledovaných výchovně-vzdělávacích činností vycházelo vždy z konkrétní situace ve třídě, bylo přizpůsobeno potřebám a schopnostem dětí. Stanovené cíle byly vzhledem k věkově smíšené skupině dětí diferencované a přiměřeně náročné.

Při výběru spontánních činností byly děti motivovány již samotným prostředím s dostatkem hracích ploch a koutků. Dalším stimulem jim bylo množství různorodých hraček a doplňkových materiálů. Děti si samy vybíraly hry, místo ke hraní i kamarády. Ve hrách se často odrážel skutečný svět (námětová hra na pilu – stavba dřevařského závodu, porážení stromů, svážení klád). Nové pojetí výchovně-vzdělávacího procesu se pozitivně projevilo zejména v zařazování některých programově řízených činností do integrovaných bloků. To dětem umožnilo získávat nové poznatky z více různých pohledů, lépe je pochopit a snadněji si je zapamatovat. Vzhledem ke střídání činností vyžadujících soustředění s pohybem a relaxací, byly děti v průběhu dne stále svěží a aktivní, s velkou chutí a zaujetím se zúčastňovaly všeho dění. Každé dítě při tom mělo možnost pracovat svým vlastním tempem. Použité didaktické metody vedly děti k samostatnému přemýšlení, učitelky navazovaly na již známé věci a poznatky pak zajímavě doplňovaly. Přejechy mezi činnostmi probíhaly plynule, bez časových ztrát. V průběhu dne byly dostatečně uspokojovány fyziologické potřeby dětí. Ve třídě měly dostatek nápojů a mohly se kdykoliv napít. Učitelky uplatňovaly partnerský přístup k dětem založený na spolupráci. Ve třídě se vytvářela atmosféra pohody a radosti. Toto prostředí stimulovalo pozitivní emoce a postoje a velmi dobře redukovalo negativní projevy dětí.

Spontánní a řízené činnosti byly vynikající.

Průběhové výsledky vzdělávání v mateřské škole

Děti jsou pohybově zdatné, dobré úrovně dosahují zejména v hudebně pohybových činnostech. Mají přiměřeně rozvinutou hrubou i jemnou motoriku. Určité obtíže mnohým ještě činí správné držení těla (zejména při sezení u stolu). Proto učitelky tuto problematiku sledují a systematicky zařazují zdravotní cviky posilující zádové svalstvo a cviky vedoucí k nácviku přímého držení těla. V sebeobslužných dovednostech jsou děti samostatné, uplatňují správně hygienické a kulturní návyky při osobní hygieně, při stolování a při převlékání. Děti jsou v rodinách i v mateřské škole vedeny ke zdvořilosti, získaly již určité povědomí o mezilidských hodnotách. Mají mimořádnou úroveň poznatků a dovedností vztahujících se k živé přírodě. V koutcích živé přírody chovají křečka, andulky, rybičky a sezónní živočichy (žížaly, brouky, saranče, žabky). Děti pozorují jejich život a starají se o ně. Úroveň dětských výtvarných prací a výrobků odpovídá věku, míra pěveckých dovedností je nadprůměrná. Děti zpívají velmi rády, čistě, zvládají dobře nástupy při sborovém zpěvu, udrží udané tempo, reagují na hudební doprovod.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti mají celkově vynikající úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou v mateřské škole hodnoceny jako vynikající, v základní škole mají dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Ratibořské Hory dne 7. 6. 2001 s účinností od 1. 7. 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 29 585/01-21 vydané MŠMT dne 4. 1. 2002 s účinností od 1. 7. 2001
3. Zápisy z pedagogických rad, šk. rok 2003/2004 a 2004/2005
4. Katalogové listy ve školním roce 2004/2005
5. Třídní knihy ve školním roce 2004/2005
6. Tematické plány pro školní rok 2004/2005
7. Učební plán ZŠ pro školní rok 2004/2005 z 287. 8. 2004-12-20 005
8. Výroční zpráva Základní školy Ratibořské Hory školní rok 2003/2004 z 27. 8. 2004
9. Školní plán vzdělávacího programu ZŠ pro školní rok 2004/2004
10. Směrnice ředitele školy ke klasifikaci a opravě písemností z 1. 9. 2002
11. Souhlas MŠMT s úpravou režimu vyučovacího dne z 24. 9. 2004, čj . 26 692/04-22
12. Hospitační záznamy vedení školy
13. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005
14. Organizační řád školy platný pro rok 2004
15. Rozhodnutí o zařazení dítěte do předškolního zařízení (všech zapsaných dětí)
16. Evidenční listy všech dětí mateřské školy
17. Výjimka z počtu zapsaných dětí ve třídě mateřské školy čj. 142/2004 ze dne 16. 9. 2004
18. Přehled výchovné práce mateřské školy ve školním roce 2004/2005
19. Přehledy docházky dětí do mateřské školy ve školním roce 2004/2005
20. Školní vzdělávací program mateřské školy „S tebou nás baví svět“
21. Roční plán výchovně vzdělávací práce mateřské školy pro školní rok 2004/2005
22. Hodnocení výchovně-vzdělávací práce mateřské školy ve školním roce 2003/2004
23. Kniha úrazů pro mateřskou školu
24. Rozvrh přímé výchovné práce v mateřské škole

ZÁVĚR

Škola má pro naplňování vzdělávacích záměrů odpovídající podmínky. Všichni učitelé splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, k práci přistupují zodpovědně a se zájmem na dalším odborném růstu. Velmi dobré personální podmínky mateřské školy a erudovanost vedoucí učitelky významně přispívají k úspěšnému naplňování zvoleného vzdělávacího programu. Všeobecný rozvoj dětí a žáků významně ovlivňují také výborně promyšlená organizace provozu školy, vstřícná spolupráce pedagogických i nepedagogických pracovníků a harmonické vzájemné vztahy.

Základní škola je materiálně dobře vybavena, postupně je obměňován nevhodný žákovský nábytek. Materiálnímu vybavení mateřské školy je věnována velká péče. Ve spolupráci s vedením se pracovníci mateřské školy podařilo vytvořit příjemné a podnětné prostředí pro veškeré činnosti dětí. Zřetelný je zájem a podpora zřizovatele o vylepšování materiálních podmínek obou částí školy.

Sledovaná výuka odpovídala učebním osnovám realizovaného vzdělávacího programu. Zejména na 2. stupni převažovala frontální práce s žáky. Méně byly využívány metody,

kteřé napomáhají plnění dalších cílů zvoleného vzdělávacího programu, rozvíjení komunikativních dovedností, vedení žáků k samostatné práci s různými zdroji informací. Na 1. stupni se více uplatnily pestré metody práce.

K výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole přistupují učitelky tvořivě, nové poznatky opírají o prožitky a zkušenosti dětí. Velkou pozornost věnovaly rozvoji sociálních dovedností dětí a podpoře jejich samostatnosti. Diferencovaly vzdělávací cíle s ohledem na nestejnorodé věkové složení třídy, schopnosti a možnosti dětí.

V obou součástech školy jsou děti vedeny k osvojování důležitých životních hodnot, kvalitnímu prožívání volného času i k úctě k tradicím obce.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobřý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor   Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu   PaedDr. Alena Stachová

.....

Člen týmu   Mgr. Vladimír Ira

.....

Alena Smrčková

.....

V Českých Budějovicích dne 16. prosince 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6.1.2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Hana Váchová

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Dukelská 23, P. O. Box 36, 370 21 České Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obecní úřad Ratibořské Hory	2005-02-02	07- 1545 /04
Rada školy: Ing. Vladimír Vácha, Ratibořské Hory 83	2005-02-02	07- 1545 /04

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.